

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

A tüdőbeteg gondozó egyesület.

A tüdővész rémes pusztításai ellen a külföldről hazánkba is átplántált védekezési módok és eszközök eddigelé mindenütt sikert értek. Minthogy e fontos kérdés sikeres megoldása első sorban a társadalmi körök közreműködésétől függ, miként annak idején örömmel fogadta e város közönsége a tüdőbeteg gondozó egyesületnek itt helyben való megalakulását, ép úgy, sőt kétszerte nagyobb örömmel látjuk ez egyesületnek alig egy évi fenállása után elért sikeres működését. Dr. Wagner Károly tisztí főorvos az érdem első sorban, hogy ez az emberszeretetre alapított egyesület nemcsak megalakult, de azóta sikerrel folytatja működését. Közérdekű és megszívlelésre méltó voltánál fogva következőkben közöljük Dr. Wagner Károly tisztí főorvos és egyesületi orvosnak a tüdőbeteg gondozó egyesület e hó 10-én Dr. Szlezák Lajos elnöke alatt tartott igazgató választmánya elé terjesztett beszámolóját a f. év I. felében kifejtett működéséről.

Miután az ülés egyhangulag elhatározta, hogy N. Nemessányi Adél igazgató választmányi tagot a koronás arany érdemkeresztrel történt kitüntetésére alkalmasból örömmel köszönti s erről jegyzőkönyvileg értesíti, Dr. Wagner Károly felemlíti, hogy a belügyi kormány az idén rendeletet bocsátott ki, amelylyel kötelezi az orvosokat, iskolai és intézeti igazgatókat, hogy a súlyos tu-

berkulózisban szenvedő betegeiket, növendékeiket, esetleg tanítókat jelentsék be a hatóságnak, úgy mint az más fertőző beteggel történik és a hatóságot kötelezi, hogy lehetőleg a tüdőbeteg gondozók közreműködésével gondoskodják a betegek kioktatása- és elkülönítéséről, lakásváltás vagy halál esetén pedig kötelezően írja elő mindenütt az egész országban a lakás fertőtlenítését. Örömmel kell ezt a rendeletet üdvözölni, mely lehetővé teszi a betegeket mind feltalálhatni és a helyzethez mérten segélyt nyújtani. A főorvosi hivatal a tuberkulózisnál lakásfertőtlenítést már régen végez és az általa készített szabályrendelettervezetben a tuberkulózis bejelentését is kötelezőleg írta elő.

Az egyesület működésének nagyobb propagálása érdekében még az elmúlt év utolsó havában az orvosokat körlevélben kérte fel segélyre szoruló tüdőbetegek közlésére — meg kell állapítani, hogy negatív eredményel. A folyó évben pedig Ujvidék összes tanítóit kérte meg, hogy a gondozásra szoruló sápadt, görvélyes, esetleg sokat köhögő tanulók figyelmét hívják fel a tüdőbeteg gondozóra, amely megfelelő esetben nyári kihelyezésükről akar gondoskodni.

Miután az egyesületi kimutatások a központi Liga lapjában, a „Tuberkulózis”-ban és egyéb szaklapokban is megjelennek, létezéséről más városok is tudomást szerezve, Brassó és Zombor főorvosai kértek alapszabálymintákat és működési

tervezeteket, melyek felhasználásra átengedettek.

A tuberkulózis ismeretének terjesztésére a németországi központi bizottság megfelelő falitáblát, továbbá figyelmeztető fali plakátokat adott ki; miután a táblát későbbi előadások alkalmával nem lehet nélkülözni, a német nyelvű plakátok pedig minálunk a németajkuak által látogatott helységeken a propaganda ügyének jól szolgálnak: kéri az általa megrendelt falitábla és 25—25 drb. fali plakát átvételét. A „Tuberkulózis” legutóbbi száma közli, hogy dr. Okolicsányi-Kuthy szerkesztésében magyar nyelvű két fali tábla is jelent meg 2—2 kor. árban, melynek beszerzésére szintén kéri az igazgató-választmány felhatalmazását.

Az iskolákban a köpködés megakadályozására, illetve a köpködés higiéniájának megtanítására legcélszerűbbek a megfelelő magasságban a falra erősített köpködények, kér felhatalmazást arra, hogy egy ilyen köpködényt 6 k. árban beszerezhessen és valamelyik iskolának használat és gyakorlati kísérletezés céljából kiadhasson.

A folyó május hóban az egyesület működési köre újból bővült; egy mérsékelt beteg 9 éves fiúcskát sikerült az ujvidéki szállótelepeken elhelyezni, ahol 4—5 hónapig fog maradni és remélhetőleg teljes gyógyulást fogok elérni. Még inkább szükséges volna több veszélyes környezetben, zsúfolt lakásban

T á r c a.

Jóska szerencséje.

II

Volt az öreg Bórághynak egy gazdatisztje, a ki Jóskaat valamikor kocsislegény korában egyszer megverte. Mikor az új földesur beleült a dominiumba, a szomszéd birtokos, a ki hamarosan barátságot kötött vele, megkérdezte tőle:

— Persze, ezt a gazdatisztet most elkergeted? (Nyolc gyerekes családapája volt az istenadta.)

Jóska ritka flegmával simította végig a bajuszát.

— Dehogyan kergetem.

— Hát?

— Azzal állok rajta bosszút, hogy most engem kell szolgálnia . . .

Hát elég az hozzá, hogy az új földesur egy szép napon arra a meggyőződésre jutott, hogy Polgár Mari tulajdonképpen nem is hozzá való hiteztárs.

Az a malheur történt vele ugyanis, hogy mint tartalékos káplárt behívták négy heti gya-

gorlatra. Az idézést valahogy későn kapta s hiába futott fűhöz, fához, nem lehetett segíteni a dolgon. Csak be kellett rukkolnia. Az volt aztán a komédia, a mikor a káplár ur tetőtől-talpig extra mundurban, parádés fogaton, négy lóval vonult be a kaszárnyába! Régi dolog, hogy a kinek pénze van, barátai sem hiányoznak. Jóska az egész kaszárnyával összebarátkozott. Kezdte az altiszteken s folytatta a tiszturakkal. A dolognak az lett a vége, hogy az ezredes egy szép napon kijelentette:

— Haza kell ezt a kölyköt bocsátanom, mert a mióta bevonult, az egész kaszárnya folyton pezsgőtől részeg. Maholnap azon veszem észre magam, hogy nem lehet fegyelmet tartani. Verfluchte Geschichte!

Persze a hazabocsátás öröme Jóska az ezred tisztikarát fényesen megvendégelte a kastélyban. Báró Blanzburg Ernő, huszárezredes előkelően letegezte a házigazdát, a segédtsízt pedig bizalmasan sugta a fülébe, miközben metszett veieneci poharakból itták a rózsaszínű pezsgőt, hogy:

— Pajtás! Az ezredes urnak van egy szép leánya: Ottil baronesz. Az éppen neked való feleség volna.

Jóska csak annyit felelt rá, hogy:

— Gondolod?

De ez azért szegyet ütött a fejébe . . .

Eddigél az új földesur minden héten legálább egyszer meglátogatta volt a menyasszonyát a szomszéd faluban. (A két község különben olyan közel van egymáshoz, hogy a kakasaik hajnalban összekukorékolnak). De hogy aztán megösmékedett az ezredes lányával a megyei löversenyen, Polgár Mari sokszor három hétig is hiába leste az alvégi kis ház ablakán az ő daliás vőlegényét . . .

Denikve a dolognak az lett a vége, hogy Mari egy szép napon egy tizezer koronáról szóló takarékpénztári könyvet kapott a nevére kiállítva, a váamosdi új földesurtól. Levél is volt mellette, a melyben Kis József megírta, hogy immár neki annyira megváltozott a sora, hogy feleségül nem veheti őt. Reá ne is várjon. Legyen mással boldog.

Po gárék nagyon megörvendtek a rengeteg pénznek. (Soha ők még egy csomóban száz koronát sem láttak.) Mari egy kicsit meg is siratta a hűtlent. A mint illik. De aztán csak megvigasztalódott. A farsangon még férjhez is ment Hájás Nagy Mihály parasztagzádához, a ki

MA

élő sápadt, vérszegény gyermeknek ilyen szülőtelepekre való kihelyezése, de gondozó szülők felszólítás dacára nem jelentkeztek és meg kell várni, míg az egylet kihelyezésének, továbbá prompt fizetésének híre jobban elterjed a telepeken. Nem kétféle, hogy még ez év folyamán sikere lesz e vállalkozásnak és kéri az igazgatóválasztmány azon tagjait, kiknek módjukban van lakosságunk részére hatni, hogy befolyásukat ott érvényesítsék.

A tuberkulózis terjesztésében a legfőbb szerepe jutván a lakásnak, a gondozottak lakásviszonyait javítani, a bennük uralkodó zsufoltságot megszüntetni legfőbb gondoskodás tárgyát képezi. E tekintetben már az egylet rövid működése alatt is 2—6—8 tagu családnak teszi lehetővé lakber segélylyel a tágasabb lakás-bérlést, egy családban, ahol két kezdeti stádiumban levő fiatal lány lakott szüleiével együtt egy szobában, a szülőket a konyhába telepítve, az elég tágas szoba a leányoknak tartatott fenn és a lakáshoz még egy konyha béreltetett. 2 esetben egy 8 és egy 6 tagu családnál a fáradozás eddig sikertelen, először mert közepes, két szobás lakások a belvárosi drága levegőtlen udvari lakásokat kivéve, kisebb alig vannak, mindenütt az egy szoba-konyhas típus uralkodik, másodszer mert a sokgyermekes családokat egyáltalában ritka jobb házban túrik meg. Ez a körülmény vezetett arra a gondolatra, nem volna-e jó ilyen lakásokat kerestetve, egynéhányat az egylet céljaira állandóan lefoglalni. Ha megfelelőek találhatók, úgy az igazgatóválasztmány annak idején bejelentetnek.

A második igen nehéz kérdés a gyógyítható betegeknek szanatóriumi elhelyezése. Az ingyenes helyek tulajdonsága, a legmagasabb protekciók szükségese az ilyenek elnyeréséért, eddig lehetetlenné tette egyetlen intézeti betegnek ingyenes elhelyezését. Azért a legutóbbi esetben azon expedienshez fordult és

már régebben is kerülgette volt az ispán családját. Olyan fényes lakodalmat ültek, a mely három nap és három éjjel tartott és még a kutyája is kalácsot evett.

Igy történt.

IV.

Hogy pedig a löverseny után Kis József mindennapos lett a megye székhelyén, báró Blanzburg huszárezredes házában és hogy Otil baronesz nagyon szívesen fogadta, azon senki se csudálkozott.

Az ezredes ur ugyanis annyira el volt adósodva, hogy nyugdíjaztatása csak rövid idő kérdése lehetett. Meg is sugták neki fölülről, bizalmasan, hogy ha valamiképen nem rendezni anyagi viszonyait, akkor ne számítson a tábornoki „stráfli“-ra.

Jóskát eleintén csak a fényes környezet és az előkelő összeköttetések kilátása kábította el, a mikor Marival szakított. Később azonban az Otil bárónő kék szemei is megzavarták egy kissé a fejét.

Magas, karcsu, szőke leány volt, a ki anya nélkül nőtt fel a katonatisztek társaságában. Eleven eszü „jukker“ hölgy. Elértette a tréfát és minden tiszttel pajtáskodott.

A Jóska nyelvén is nagyon tudott. Azt a nagy darab barna embert ugyszólván az ujjá körül csavarta. (Vége köv.)

erre vonatkozólag kéri az igazgatóválasztmány jóváhagyását és felhatalmazását a jövőre is, hogy 6 heti szanatóriumi ápolás 210 kor. költségeinek viselését vállalta a tüdőbeteggondozó egylet nevében, míg azontúl vagy a fél maga szerzi meg az ápolási költségeket, vagy pedig a szanatórium időközben megüresedő ingyenes helyre helyezi át a beteget. A betegek elhelyezése ügyében Piukovichné öngyógyító szíves közbenjárására talán nemsokára alkalma lesz a József szanatórium egyesület egyik főorvosával személyesen találkozáva esetleg módot találni az elhelyezések gyorsítására.

A betegeknek gyógyításával a tüdőbeteggondozó csak kivételesen arra alkalmas esetekben foglalkozik; ilyen eset van ez idő szerint 3, aki tuberkulinoltásokat kap jó eredménnyel. Egyébként gyógyszersegélyt nyújtott többeknek a helyi és budapesti gyógyszereszek által felajánlott szerekből. A természetbeni segélyezés tej, kenyér, hús alakjában nyújtott részint betegeknek, részint betegek segélyre szoruló családtagjainak, különösen gyermekeknek. Betegápolási cikkekben forgalomban van 10 szobaköpcsésze és 3 zsebcésze, minden beteg a váladék dezinficiálására és megsemmisítésére ki lett tanítva.

Az igazgatóválasztmányak mult évi megbízása egy beteglátogató felfogadására ez ideig tárgyaltalan volt, de most már a gondozottak számának emelkedésével, ellenőrzés szempontjából szükségessé válik és így elsősorban a munkásbiztosítópénztár beteglátogatójával tárgyalt, aki egyelőre havi 12 koronáért június elsejével átvállalta a beteglátogatót. A folyó 1913. évre szóló állami segély, valamint Ujvidék város ez évi segélye is kiutaltatott.

Végül még kéri, hogy a betegek súlyváltozásainak megállapítására — ami az elért eredmények mérlegeléséhez igen fontos, engedje meg az igazgatóválasztmány, hogy egy személymértéket, melynek ára 40 kor., beszerezhessen.

Dr. Wagner ezen jelentését az igazgatóválasztmány figyelemmel hallgatta és neki az összes felhatalmazásokat megadta.

Ezután ugyancsak Dr. Wagner előterjesztése alapján az igazgatóválasztmány elhatározta, hogy Ripp Terézt a békéscsabai szanatóriumba elhelyezi és a felmerülő 3 havi ápoltatásért járó díjakat egészben viseli.

Tanügy.

Iskolai Értesítők.

II.

Az ujvidéki m. kir. áll. polgári leányiskola 37-ik Értesítője N. Nemessányi Adél igazgató által összeállítva, első lapján Nemessányi Adél igazgatónőnek legfelsőbb királyi kitüntetését közli, mint a lefolyt tanév kimagasló adatát, mely az egész iskolát kiemeli a mindennapi élet sorából.

A következő fejezet „A mi ünnepünk“ címén Kovács Mária tollából Nemessányi igazgató kiváló érdemeinek méltatása mellett, a koronás arany érdemkereszt feltűzésének ünnepélyét írja le, közölve az igazgatónő magas szárnyalásu,

érzéseiben és eszmékben gazdag beszédének tartalmát nagy vonásokban.

Az iskola felügyelete és igazgatása c. fejezet a gondnokság és tantestület tagjait közli; utóbbi az igazgatón kívül 10 rendes tanító, illetve tanítónőből, 4 óraadó tanerőből és 5 hitoktatóból állott.

A végzett tananyag osztály és tantárgyakéinti kimutatását az isk. ünnepélyek, előadások és évtörvény c. fejezet követi, míg a következő fejezet a tanulók névsorát és osztályzatát tartalmazza. Az I—IV. párhuzamos osztályokba beiratkozott 308 tanuló s 16 kimaradása után maradt tanév végén 292, kik közül az osztályvizsgálaton 51 tanuló kitűnő, 60 jeles, 102 jó, 53 elégséges osztályzatot nyert s így megfelelt 263 (90%), meg nem felelt 29 (10%), ami mindenesetre az igazgató és tantestület érdemeinek betudandó és elismerésre méltó szép eredmény. A tanév végén magánvizsgálatot tett 69 tanuló. Vallás szerint volt 66 r. kat., 75 g. kel., 33 ág. ev., 18 ref. és 100 izr. Anyanyelv szerint magyar 143, német 65, horvát 5, tót 4, szerb 74, szlovén 1. Lakóhely szerint volt 198 ujvidéki, 48 bácsmezei és 46 más vidéki.

Tandíjmentes volt 59 egész, 4 fél éven át; ingyen tankönyvet kapott 55 tanuló (293 könyvet 293 k. értékben); a tanulók közül 289 összesen 20.659 órát mulasztott.

Az iskola anyagi ügyei c. fejezet szerint a segélyalap 3200 k., a turista alap 928 k. 90 f., a gazdasági alap 1247 k. 70 f. tőkével rendelkezik s ez alapokhoz járul 600 k. Gräff, 1000 k. Nemessányi, 200 k. Dr. Kubinyi s 200 k. Harrach-féle alapítványok.

Rövid visszapillantás az 1912—13. tanévre c. fejezet Nemessányi igazgatónak az évtörvény ünnepén felolvasott s az intézet évről évre emelkedő fejlődését, egy évi működését méltató beszédét tartalmazza, míg az utolsó fejezet a jövő tanévre vonatkozó tudnivalókat közli.

H I R E K.

Közig. biz. ülés. A közig. bizottság e hó 14-én Matkovits Béla főispán elnöke alatt tartott ülésén tárgyalta s illetve tudomásul vette a szakelőadók rendes havi jelentéseit.

Kedélyes dalárest. A polg. magyar Daloskör a palánkai zászlószentelési ünnepélyen elért fényes sikerét azzal ünnepelte meg, hogy egyuttal a palánkai dalversenyen nyert remekművű ezüst plakét felavatására, működő tagjai e hó 12-én a „fehér ökör“ c. vendéglőben társasvacsorára gyűltek egybe, mely felköszöntők és lelketemelő szép dalok eléneklése mellett igen kedélyes, családias jeleggel folyt le s a jelenlévőket — köztük néhány vendéget is — mindvégig derült, vig hangulatban tartotta.

Primicia. Mizer Gergely és Futó Erzsébet fia, városunk szülőtte, folyó hó 27-én mutatja be Innsbrukban első szent miseáldozatát, a melyen szülei és testvére is jelen lesznek. Mizer Gergely tanulmányait a helybeli főgimnáziumban kezdte. Az V. osztály elvégeztével felvétette magát a kalocsai kasszináriumba, hol érettségijét kitűnő sikerrel tette le. Az érettségi után a Jézus társaság rendjébe lépett. Két évet Nagyszombatban a noviciátusban töltött. Onnan egy évre St. Andrásba, Karinthiába ment, szónoklatot tanulni. 1906-ban három évi bölcsészet tanulmányait kezdte meg Pozsonyban s ennek sikeres elvégzése után két évig mint tanárjelölt működött Kalocsán. Tanított az I—II. osztályokban hittan, latin,

magyar és VII—VIII. vezetője brucki egytetésre és 25-én diátetvén a be első apácák különböző szíve hitherjesztő közlőnyé

Az egylete igazán meg a napok h elrontani vasárnap borus é derülni zott s ig lövöldébe élénk éle kívül a p szerb da szést ara a szerer nagy sikk szám ny is vonzo lanná v lőnben v Este 9 tűzijáték éjfél ut len időj anyagi szegény

P távirdai nagyob melyre latok.

H Matica hosszas 14-én részvétt társaság koszorú

A szükség kiirt ve kir. áll 11,574 f., Gu 11,093 f. és k költség

A ügyi főgimn főgimn tanáro főgimn

ball vagy pesti pedig ország

magyar és rajzot, ugyanott egy évig mint a VII—VIII. oszt. stefaneumi növendékek szakvezetője volt. Innen 1911. év őszén az innsbrucki egyetemre küldetett a theologiai kiképzetésre és ott 1913. jul. 24-én szubdiakonussá, 25-én diákonussá és 26-án áldozárrá szenteltetvén a brixeni püspök által, 27-én mutatja be első szent miséjét az Urnak a karmelita apácák kolostorában. Irodalmilag 1909—1913-ig különböző folyóiratokban dolgozott, így Jézus szive hírnöke, Mária kert, Alkotmány, Kath. hitelesítő lapja, Mária kongregáció, Egyházi közlöny és Acta academiae velehrademia.

Az ujvidéki gyermekbarátok egylete, ez a nagy önfeláldozással működő, igazán humán egyesület e hó 13-án tartotta meg a lövöldében kerti mulatságát. Az előző napok hűvös, esős időjárása már-már teljesen elrontani látszott a játékonycélú mulatságot s még vasárnap délelőtt is balsikerrel fenyegetett a borús ég. Délután 4—5 óra felé az ég kissé derültni kezdett, a levegő is melegebbre változott s így lasankint közönség is gyülekezett a lövöldében, mely estefelé eléggé változatos, élénk életet mutatott. A katonai hangversenyen kívül a polg. magyar Daloskör, Frohsinn, a két szerb dalegylet szórakoztatta sikeres, nagy tetszést aratott előadásaival a közönséget. Közben a szerencsekerék működött nagy serényen s nagy sikerrel is, amennyiben ezuttal minden szám nyert. Az U.T.C. által bevezetett „wurstli“ is vonzott közönséget, valamint az elmaradhatlanná vált confetti-serpentin csatázás, nem különben virágok árusítása és a szépségverseny. Este 9 óra felé, igen jól sikerült, látványos tűzijáték után tánc következett, mely jóval éjfél után ért véget. Dacára a kedvezőtlen időjárásnak és kisebb látogatottságnak, az anyagi eredmény körülbelül 800 korona a szegény gyermekek felruházása céljaira.

Póstások mulatsága. A posta s távirdai tisztviselők aug. 3-án a lövöldében nagyszabású nyári mulatságot rendeznek, melyre már most javában folynak az előmunkálatok.

Halálozás. Novics György, a szerb Matica tagja, e hó 13-án életének 42-ik évében hosszas betegség után meghalt. Temetése e hó 14-én g. kel. egyházi szertartás szerint, nagy részvéttel ment végbe. Az ujvidéki vadászok társasága, melynek az elhunyt elnöke volt, díszes koszorút helyezett ravatalára.

Az ujvidéki kir. adóhivatalnál szükségessé vált belső tatarozási munkálatokra kiírt versenytárgyalási árlejtésre, melyet a zombori kir. áll. építészeti hivatal irt ki, Linarits Vilmos 11,574 k. 96 f., Czoczek Nándor 12,168 k. 43 f., Guszek István 14,086 k. 10 f., Pekló Béla 11,093 k. 07 f., Krevesits István 15,247 k. 58 f. és Koch Károly (Budapest) 14,053 k. 60 f. költségvetési ajánlatot adtak be.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bál Jeromos löcsei kir. kath. főgimn. és Engyel Ferenc a mármaroszigeti kath. főgimnáziumhoz beosztott áll. középiskolai r. tanárokat az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnáziumhoz helyezte át.

Az Ujvidéki Athletikai Club football csapata újból megalakult s e hó 20-án, vagy 27-én már nyilvánosan is játszik a Budapesti F.S.E. avagy Zentai csapattal. Aug. 20-án pedig nagy orsz. atletikai versenyt rendez, országhírű athleták részvételével.

Könyvtár megnyitása. F. július hó 17-én este 8 órakor nyílik meg az Ujvidéki

Polgári Magyar Daloskör (Mozi udvar) könyvtára. Könyvtárára minden kedden és csütörtökön esti 8 órakor. Könyveket ajándékoztak N. Sándor 37, Kovács János 3 és Székely Imre 24 darabot. Fogadják a m. t. ajándékoztók hálás köszönetünket. Kojov-Otta János könyvtárnok.

Nagy szenzáció a „Tivoliban“. E hó 16. és 17-én kerül bemutatásra a nagy szenzációt keltő „Lady Glane Kalandja“ nagyvárosi történet 3 felvonásban, melyben a főszerepet Wanda Treumann és Viggó Larsen alakítják.

Élenk sportélet. Az U.T.K. m. vasárnap kettős mérkőzésén fényes sikert aratott: a palánkai atletikai klubbal szemben 3:0, a szabadkai csapattal szemben 21:0 az eredmény. Lefolyásáról jövő számban bővebben.

Katonák szüreti szabadsága. Azok a katonák, akik bortermelő vidékről származnak, az aratási szabadság helyett őszkor 3 heti szüreti szabadságot kaphatnak. A kérelmet ez iránt idejében kell a század-jelentkezésen (rapporton) előterjeszteni.

Gazdasági krízis. Szabadkán, ahol csak nem rég számolt le a Leszámitoló bank r.-t., a nem rég alapított Bácsmegeyi Hitelszövetkezet is kimondta a felszámolást.

Megőrült a földosztó népezér. Sikoparia György, ki földosztogatás körüli számos szélhámoságai révén nagy hírhedségre tett szert, az ujvidéki kir. ügyészség fogházából mint tébolyodott, szabadon bocsáttatott. Azóta Zsablyán visszavonultan és állandó rendőri felügyelet alatt él a lakásán.

Adótöbblet. A szabadkai adóhivatal 161,883 koronával több egyenes adót és kincstári illetéket hajtott be az elmúlt 6 hónap alatt, mint a múlt év I. felében; ehhez közs. pótdadó, útdadó, aszfaltilleték, iparkamarai járulékok fejében is körülbelül ennyi volt az emelkedés, úgy hogy 320—330 000 k. tesz ki a szabadkai adózók zsebéből befolyt többlet. A statisztikai hivatal ezzel szemben azt az elszomorító kimutatást közli, mely szerint az ország népe 90 millióval kevesebbet költöhetett az élelmézésre, mint tavál.

A bika szarván. Józsa Mihály öbencei vagyonos gazda egy bikát hajtott béresével a városba eladásra. Mikor a bikát a mázsálóra terelték, megvadult, kiszabadította magát és egyenesen Józsanak rohant; fellökte és összevissza taposta. A 68 éves gazda három bordatörést szenvedett és életben maradásához nincs remény.

A csecsemő elválasztása gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen ezért az anyának csak ajánlható, hogy kis gyermekének az elválasztás kezdetén szopótüvegben naponta egyszer csak is vízzel felforraltva egy kis Nestlé-lisztet nyújtson. Lassanként aztán két, három, sőt több ily étkezést is adhat, mire az elválasztás minden nehézség nélkül megtörténik, a gyermek szépen fejlődik és gyönyörűen gyarapszik. — Próbadozozokat díjlanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 202.

A XV. századig nyúlik vissza

●●● a Taunus-hegységben levő Soden közszeg gyógyforrása-
●●● inak ismerete és csaknem ugyanattól az időtől fogva
●●● használják rendszeresen gyógyításra. Ezekből a forrá-
●●● sokból s különösen a két legjelentékenyebből készítik
●●● Fay valódi sodeni ásványpasztilláját s ez a magyarázata
●●● annak, hogy ezek a pasztillák oly nagyon hatásosak.
●●● Hnru, rekedtség, elnyálkásodás, indiszpozíció, stb. ellen
●●● Fay sodenije biztos és kényelmes orvosság. De ügyel-
●●● ni kell a Fay névre, Soden közszeg polgármesteri hivata-
●●● lának igazolására a fehér ellenőrzőszalagon.

A szépséget ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kozmetikának. Kiváló készítménye a kozmetikának a Földes-féle Margit kréme, szappan és puder.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Agoston.**

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

4218 tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetés.

A szabadkai szerb tktár r. t. végrehajtónak Dr. Báics Lázár ujvidéki ügyvéd csőd-tömeggondnok által képviselt vb. Vujkov György csőd-tömege elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 80154 kor. 65 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. jan. 1-től járó 8 százalékos kamatai, 166 kor. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 185 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság területén levő, az urszentiványi 816. sz. betétben A t. i. sor. 1210. hrsz. a. felvett, valamint az urszentiványi 967. számú betétben A. II. 1—2. sorszám 310. és 311. hrsz. és A. t. sor. 1208. hrsz. a. felvett s a Dr. Báics Lázár ügyvéd csőd-tömeggondnok által képviselt vb. Vujkov György tulajdonát képező jószágtestekre és pedig az urszentiványi 816. sz. betétben A t. i. sorsz. a. felvett jószágtestre 583. kor., az urszentiványi 967. sz. betétben A. II. 1—2 sorsz. a. felvett jószágtestre 551 kor. és ugyanazon betétben A t. i. sorsz. a. felvett jószágtestre 746 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi augusztus hó 2-ik napjának d. u. 2 óraja Urszentiván község házához tüzetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3 alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% át, vagyis 58 kor. 30 fill. és 55 kor. 01 fill. és 74 kor. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1913. évi május hó 16-án.

KULCSÁR kir. telegkönyvvezető.

581. 1913. végr. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbíróság 1913. évi Ö. 53.9. számú végzésével a néhai Wollheimer Mór volt topolyai lakos hagyatéka ügyében a hagyatéki ingókra az árverést elrendelte, amelyek az alábbi feltételek mellett **1913. évi július hó 25-iki napjának dél előtti 8 órakor** néh. Wollheimer Mór üzletében Topolyán nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverési feltételek a néhai Wollheimer Mór hagyatékához tartozó borkereskedés önkéntes árveréseni eladásához tartozó ingóságokról:

Az üzletben levő összes és pedig cipész-kellékek, papucs-kellékek, különféle bársonyok 6000 korona, zergék, szegő-bőrök, sima és barkás kipszek, tehénbőrök, hasítottak, szattyánok 5000 korona, box-bőrök, schevreaux, lakk-bőrök 3500 korona, cruponok, egyszer ültetett talpak, mosó nyakák, bendsek, bivaly cruponok, mosó avések 3500 korona, becsértékben egy tömegben árvereztetnek el.

Az üzleti-és raktári állványok pedig 2 tételben.

Vevő köteles a vételárát egy összegben azonnal készpénzben lefizetni.

Vevő a megvett tárgyakat a megvételtől számított 3 nap alatt elszállítani tartozik, azonban a megvételtől kezdve terheli a vevőt az árut érhető mindenféle veszély.

Ezen árverés a végrehajtási árverés joghatályával azonos.

Topolyán, 1913. évi július hó 9. napján.

Elischer Lajos kir. bir. végrehajtó.

20767. szám. kig. 1913.

Versenyárgyalási hirdetés!

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a limánon lévő gazdasági telepen létesítendő istálló és felügyelői lak

összes munkálatai

biztosítása céljából zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet.

1) A versenyárgyalásban részt vehet minden magyar honos iparos, kinek a verseny tárgyát képező munkálatnak végzésére törvényes képesítése van.

2) Azok a pályázók, akik a városi tanácscsal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatnak telepe vagy lakása szerint illetékes keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni.

3) A munkák elnyerői az 1907. évi III. t.-c. 13. és 14. §-aiban foglaltakat megtartani kötelesek.

4) A versenyben résztvevni kívánókat felhívjuk, hogy szabályszerűen kiállított „Ujvidék szab. kir. város tanácsának Ajánlat az ujvidéki városi gazdasági telepen létesítendő istálló, felügyelői lak, mentő és tüzoltó helyiség építésére“ feliratu, sértetlen borítékba helyezett, pecséttel lezárt és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat legkésőbb 1913. évi augusztus hó 9. napján d. e. 10 óráig a város polgármesterénél (Városház I. em. 24. sz.) naponként a hivatalos órák alatt adják be.

5) Ajánlat csakis eredeti ajánlati űrlapon tehető.

6) Ajánlattevők tartanak legkésőbb 1913. évi augusztus hó 8. napjának déli 12 óráig bántépénz gyanánt az ajánlati végösszeg 5%-át készpénz vagy óvadékképes értékpapirokban, a városi pénztárnál elismervény ellenében letétbe helyezni. A letett bántépénzről szóló letéti elismervény az ajánlathoz csatolandó.

7) A felsorolt kellékekkel nem bír, vagy későn érkező ajánlatok tárgyalás alá nem vétetnek.

8) Ajánlat csak az összmunkára tehető.

9) Megjegyeztetik, hogy vállalkozónak feltétlen kötelezettséget kell vállalnia, hogy a munkát a megbízástól számított 8 napon belül megkezdik és azt két hónap alatt befejezik.

10) Ajánlatok a városi tanács 1913. évi augusztus hó 9. napján d. e. 10 órákor nyilvános ülésén fognak felbontani.

11) Az ajánlatok feletti döntésig, az az ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadott, ajánlata alapján végleges kötelezettségben marad.

12) A város fentartja azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok fölött szabadon választhasson, vagy hogy esetleg egyiket se fogadja el.

13) A versenyárgyalási hirdetés, az „Általános feltételek“, a tervrajzok a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt (8-11-ig) megtekinthetők. Ajánlati űrlapok díjmentesen beszerezhetők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1913. évi július hó 12-én.

Dr. Demetrovits Vladimír
kir. tanácsos, polgármester.

Egy leány

felvétetik elárusítónőnek

Bulics Testvérek

hentes üzletében,

Akik a magyar, szerb és német nyelvben jártasok, előnyben részesülnek :-

Két udvari lakás

2—2 szobával, konyha, éléskamra és a többi mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál.

Ivkovics Miklós, Duna - utca 10.

19593, 20058, 20227, 20405, 20735. szám.

kig. 1913.

Hirdetés.

A régi gimnázium földszintjének Kossuth Lajos-utcai része és pincéje, továbbá a Rohonyi-féle épület és tűzoltóaktanya helyiségei 1913. évi november 1-től bérbeadó.

Ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátva zárt borítékban 1913. évi augusztus hó 8. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a város iktató hivatalába.

Az ajánlatokhoz az évi bérösszeg 5%-ának megfelelő bántépénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letéti nyugta csatolandó.

Az ajánlatokat a városi tanács 1913. évi augusztus hó 9-én d. e. 11 órákor tartandó ülésén fogja felbontani. A felbontásnál ajánlattevők jelen lehetnek. A tanács fenntartja a jogot, hogy ugyanakkor ajánlattevők között szabadon választhasson, esetleg egyiket se fogadja el. A tervek a mérnöki hivatal vezetőjénél betekintheők.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsa 1913. évi július hó 5.

Dr. DEMETROVITS
kir. tanácsos, polgármester.

PILSNER URQUELL (Ősforrás)

A világnak ez a leghíresebb söre nagy palackokban, naponként frissen töltve, á 40 fill. sörraktáromban (Uzspenszka-utca 5.) kapható.

Pilsner Urquell poharaként Ujvidéken csakis Obernik József pilsner sörcsarnokában és Zurkovic György „Fehér hajó“ vendéglőjében mérnek. Palackokban kapható ELITE kávéházban és Kuborczy M. cukrászdájában.

Péterváradon csak Helleis Józsefnél kapható Urquell.

Mélykut-vizből készült műjeget is igen olcsó áron naponként házhoz szállítok.

BAUER GYULA, sörnagyerkeskedése és jéggyára.

Eladó telek.

A Magyar-utca 94. számú, 1233 □-öl kiterjedésű üres házhely egészen, vagy parcellánként is, szabad kézből eladó. — Bővebbet az örmény plebánián Kossuth Lajos-utca 45. szám.

864. szám 1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. III. 86/6. számú végzése következtében Dr. Wagner Vilmos ujvidéki ügyvéd által képviselt első Délmagyarországi kocsijárvár javára 548 k. 65 f. s jár. erejéig 1913. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 13810 kor.-ra becsült egy gázmotor, 4 fűrógép, 2 gyalógép, egy fűrészes és egy Wertheim kassa nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 1053. számú végzése folytán 548 kor. 65 fill. tökélettel, ennek 1912. évi szeptember hó 26. napjától járó 5% kamamata, 1/4% váltódíj és eddig összesen 258 korona 90 fillér bíróilag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken, alperes gyárában leendő megtartására 1913. évi július hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Ujvidék, 1913. évi június hó 28-án.

Basch Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

A Neuschloss-féle Nasicai Tanningyár és Gőzfűrészes R.-T.

ajánlja

Susine - Gjurgjenováci

parkettgyárában kizárólag kitűnő minőségű szlávóniai tölgyfából készült

PARKETTÁIT

a legalacsonyabb napi áron. — Közelebbi felvilágosítással szolgál a központi iroda

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 19. szám.